

Renovatie voor de Robert Owenstraat

De bewoners van de Robert Owenstraat, het pittoreske straatje aan het eind van de Kleiweg, in de schaduw van het Fransiscus Gasthuis, kunnen opgelucht adem halen. Op woensdag 12 november kregen ze van huisbaas Havensteder te horen dat hun woningen zullen worden gerenoveerd. Het renovatieplan zal volgend jaar worden uitgewerkt door aannemer BAM. De werkzaamheden starten dan in 2027. Aannemer BAM knapt huis voor huis op, zodat bewoners maximaal twee tot drie weken hun huis moeten verlaten. Voor die tijd staat er een volledig gemeubiliseerde woning tot hun beschikking. Met die renovatie moeten de huizen er dan weer 25 jaar tegen kunnen.

De toekomst van de Robert Owenstraat was onzeker sinds de zomer van 2024. In die periode werden de bewoners bijgepraat door medewerkers van woningbouwcorporatie Havensteder over de funderingsproblemen. Onderzoek had opgeleverd dat de houten palen onder hun huizen nog in goede staat zijn, maar dat de betonnen balken op de palen dat niet meer zijn en moeten worden vervangen. De problemen met de betonnen dwarsbalken worden veroorzaakt door ernstige roestvorming. Een bekend probleem bij (ouder) beton.

In het traject daarna kregen de bewoners hulp van het GOP de actieve bewonersgroep uit de Bloemen- en Gravenbuurt. GOP staat voor Grondwater Op Peil. Zo werden er twee enquêtes uitgeschreven, één voor de bewoners en één voor de omwonenden.

Bij de enquête onder de 22 bewoners vulden 21 het formulier in. De belangrijkste conclusies waren dat de mensen erg gehecht zijn aan de straat, dat de sociale cohesie groot is, dat renovaties de voorkeur heeft boven sloop en nieuwbouw, dat mensen liever niet tijdelijk verhuizen tijdens de werkzaamheden en dat Havensteder het achterstallig onderhoud flink heeft laten oplopen, doch dat de mensen toch houden van hun woning.

Aan de enquête van de omwonenden werd meegedaan door 36 huishoudens. De conclusies waren, dat omwonenden het belangrijk vinden dat de krakeristieke uitstraling blijft behouden. Dat men het liefst geen nieuwbouwwoningen ziet, maar als het niet anders kan dan éénsgezinswoningen en dat de balans sociale huur/koop op zijn minst hetzelfde moet blijven.

De bewoners van de Robert Owenstraat hadden vanaf 1925 zelfbeheer. In 1950 gingen de huizen deel uitmaken van de Woningbouwcorporatie Onderling Belang uit Schiebroek. Vanaf 1970 is De Combinatie eigenaar. Dat wordt in 1980 een stichting. De huurders raakten het zelfbestuur kwijt. De Combinatie wordt Com.Wonen, inmiddels Havensteder.

Chris Mast

De verkiezingen voor de wijkraad komen er weer aan

Verkiezingsbord bij de vorige verkiezing voor de wijkraad van Hillegersberg. (foto: Theo Joosten)

Op woensdag 18 maart kunnen de bewoners van Rotterdam weer ter stembus voor de verkiezing van de gemeenteraad. Van de voorzitter van het stembureau krijgen ze die dag nog een tweede stembiljet uitgereikt. Dat is voor de verkiezing van de leden van de wijkraad. Voor de meeste lezers van de Buurtkrant zal dat de wijkraad van Hillegersberg zijn. Voor de lezers met postcode 3052 de wijkraad van Schiebroek.

Het is de tweede keer dat er kan worden gestemd voor een wijkraad. En het is al de tweede stelselwijziging in korte tijd. Tot 2014 gingen de verkiezingen voor de raad van de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek. Van 2014 tot 2022 bestond de gebiedscommissie en nu dus de wijkraad. Zowel de deelgemeente als de gebiedscommissie omvatten Hillegersberg en Schiebroek samen. Bij de instelling van het systeem van wijkraden kregen Hillegersberg en Schiebroek er ieder één.

In vergelijking met de verkiezing van 2022 is er wel een wijziging. Toen was er een systeem, dat er alleen op personen kon worden gestemd, nu kunnen personen er (weer) voor kiezen deel uit te maken van een lijst. Het stembiljet gaat drie

categorieën tellen. Het begint met de personen, die zich individueel verkiesbaar stellen, daarna volgen de - wat heet - maatschappelijke groeperingen en het eindigt met de politieke partijen.

De kandidaatstelling is al geopend en sluit maandag 19 januari om 15.00 uur. Voor het eerst is er een digitaal systeem om je als kandidaat aan te melden. De online omgeving biedt kandidaten directe controle over hun gegevens: invoeren, controleren én aanvullen kan eenvoudig digitaal. De nieuwe werkwijze is een antwoord op de evaluatie van de wijkraadsverkiezingen van 2022. Destijds verliep de kandidaatstelling nog grotendeels handmatig, wat vaak tijdrovend was. Rotterdammers die zestien jaar of ouder zijn kunnen zich verkiesbaar stellen.

Een terugblik op vorige verkiezingen geeft een indicatie van wat we kunnen verwachten.

Bij de laatste verkiezing voor de gebiedscommissie in 2018 namen negen partijen deel. Die streken om dertien zetels. De gebiedscommissie vertegenwoordigde zowel Hillegersberg als Schiebroek. Grootste partij met 24 procent van de stemmen en drie zetels werd de lijst van de gezamenlijke bewonersorganisaties onder de naam BewonersHIS. GroenLinks haalde twee zetels, evenals D66, de VVD en LeefbaarRotterdam. Het CDA en de PvdA bleven steken op één zetel.

In 2022 leverden vijftien kandidaten strijd om zeven zetels. Acht kandidaten hadden de steun van een politieke partij, in totaal vijf: de VVD, LeefbaarRotterdam, het CDA, de PvdA en GroenLinks. Vijf van de zeven zetels werden ingenomen door kandidaten van een politieke partij: drie van de VVD, één Leefbaar en één GroenLinks. Twee kandidaten haalden de wijkraad op persoonlijke titel: Rob Beek en Rolien Beijers. De laatste bedankte tussentijds en werd op 9 april 2024 opgevolgd door Jan Pierweijer.

Zeker is dat fusiepartij PvdA/GroenLinks zowel in Hillegersberg als in Schiebroek met een kandidatenlijst komt. Ook van het CDA bereikte ons een bevestiging van deelname. Lijsttrekker is Antoine van den Oever, die in 2022 tot 416 stemmen kwam. Zeker is ook dat BewonersHIS meedoet onder de vlag van de maatschappelijke groeperingen.

In 2022 brachten in Hillegersberg ruim twaalfduizend kiezers hun stem uit. Een schatting is dat nu de kiesdeler tussen de duizend en vijftienhonderd stemmen zal liggen.

Van de individuele kandidaten, die vorige keer meededen, bereikte ons van de in de Margrietlaanbuurt zeer populaire Ken Gould (640 stemmen in 2022) het bericht dat hij geen nieuwe poging doet.

In vergelijking met de gebiedscommissie, die dertien leden telde, is de wijkraad

klein: zeven leden. Dat betekent dat het werk op de schouders van een klein aantal leden rust.

De wijkraad vergadert maandelijks in de nog voor de deelgemeente ingerichte vergaderzaal aan de Argonautenweg in wat nu wordt genoemd het Gebiedskantoor. In de tussentijd treffen de leden elkaar op een dinsdagavond ook nog informeel. De wijkraad van Schiebroek vergadert met dezelfde frequentie op de andere dinsdagavonden, zodat de identieke ambtelijke ondersteuning niet in de knoop komt. Ook na de formele vergadering, die meestal anderhalf uur duurt, praten de leden nog een uurtje informeel met elkaar door.

Onder de titel *Trots* is een boekje verschenen waarin de 37 wijkraden en twee dorpsraden (Hoek van Holland en Rozenburg) de resultaten van de afgelopen vier jaar samenvatten.

Voor Hillegersberg lezen we daar: 'Hillegersberg kent verschillende buurten, elk met een eigen karakter. Daardoor verschillen ook de vraagstukken en discussies die er leven. In gesprekken op straat en in kleine groepen kwamen zorgen en vragen naar voren. Hillegersberg is divers, maar staat samen als het ertoe doet.

De saamhorigheid kwam naar voren bij thema's die veel losmaken, zoals openbaar vervoer en parkeren. Bewoners dachten massaal mee, bezochten bewonersavonden en deelden hun mening. Dat had resultaat: de tramlijnen op de Straatweg en Kleiweg bleven behouden en de parkeerverordening werd aangepast.

Met steun van bewoners maakt de wijkraad het verschil – en blijft dat doen in de komende periode.'

Traditiegetrouw komt de *Buurtkrant* in het volgende nummer met een verkiezingsspecial

Chris Mast

Agenda

- Woensdag 24 december, Oranjekerk, 20.30 uur Kerstnachtdienst met voor en na de dienst mogelijkheid om gezellig wat te drinken.
- Donderdag 25 december, Oranjekerk, 10.30 uur Kerstochtendviering, extra leuk voor kinderen.
- Dinsdag 6 januari, Oranjekerk, 10.00 uur, inloop met koffie 9.30 uur. Culturele ochtend met Jaap Kooimans over Floris, gespeeld door Rutger Hauer, de televisieserie geregisseerd door Paul Verhoeven.
- Vrijdag 9 januari, café Donders, Uitweg 1a, 16.00 - 19.00 uur, Nieuwjaarsbijeenkomst van de BOK. Iedereen welkom.
- Dinsdag 13 januari, locatie Argonautenweg, 20.00 uur, vergadering wijkraad Hillegersberg.
- Dinsdag 27 januari, On Other Drugs, Bergse Rechter Rottekade 1, 17.00 - 19.00 uur, Wateratlas de Rotte.
- Dinsdag 3 februari, Oranjekerk, 10.00 uur, inloop met koffie 9.30 uur. Culturele ochtend met René Kappers, historisch onderzoeker van Schoonhoven als Zilverstad.
- Dinsdag 10 februari, locatie Argonautenweg, 20.00 uur, vergadering wijkraad Hillegersberg.
- Dinsdag 10 maart, locatie Argonautenweg, 20.00 uur, vergadering wijkraad Hillegersberg.
- Wijkwinkel, Rozenlaan 20, open maandag en donderdag van 9.30 tot 10.30 uur, telefonisch bereikbaar via 010-4224445 en via info@bokrotterdam.nl. Bewoners van het Kleiwegkwartier zonder computer, die voor een aanvraag of iets dergelijks een computer nodig hebben, kunnen zich wenden tot de wijkwinkel.
- Oranje Leeszaal/bibliotheek, Rozenlaan 20, woensdag 10.00 - 11.30 uur.
- Koffieochtend van de BOK, Rozenlaan 20, woensdag 10.00 - 11.30 uur. Voor alle wijkbewoners.

Nieuwjaarsbijeenkomst

voor een ieder met een hart voor het Kleiwegkwartier

Vrijdag 9 januari 2026

16.00 - 19.00 uur

café

DONDERS

EST. 2025

Uitweg 1A

Een initiatief van
de Bewoners Organisatie Kleiwegkwartier

Zoekplaatje

Het nieuwe *Zoekplaatje*. Zo moeilijk als de vorige keer maken we het niet, maar voor de nieuwkomers in het Kleiwegkwartier zal de horde wel te hoog liggen. De drie vragen zijn: Wat zien we hier? Van wanneer dateert de foto? En welke herinneringen heeft u aan dit gedeelte van het Kleiwegkwartier? Oplossingen per mail naar buurtkrantbok@gmail.com of in de brievenbus op de Rozenlaan 20, uiterlijk 18 februari 2026.

Over naar het vorige *Zoekplaatje*. We schreven dat we hadden gearzeld of niet te moeilijk was. Voor Remco Bruinsma vormde dat een extra motivatie om aan de slag te gaan. Dat het toch wel heel moeilijk was, bewees vaste inzender mevrouw Van Boven. Zij schreef: 'Deze keer weet ik het echt niet. Dus doe ik een blinde gok. De Willem van Hillegaersbergstraat in de jaren veertig/vijftig.' Dat was dus inderdaad niet goed. Gelukkig waren er drie inzenders die ons niet in de steek lieten en met het goede antwoord kwamen. Dat waren, naast Remco Bruinsma, Stef Stolk uit Valkenswaard

(schrijven we er altijd bij) en Arnold van der Linde. Voor de laatste was het een fluitje van een cent want hun (gezins) huis is om de hoek.

Laten we hem citeren: 'Het betreft een doorkijkje vanuit de Amethiststraat, over de Kleiweg naar het zuiden, waar de Bloemenbuurt nog in aanbouw is. We zien de achterzijde van de bebouwing van de Akkerwindestraat en in de verte rechts bebouwing op de Rozenlaan. Links de woningen en bedrijfsruimtes van de Amethiststraat, rechts de smederij.'

Ook Stef Stolk had het even moeilijk met het goede antwoord: 'Het was voor mij zeer zeker een hersenkraker, maar ik meen het antwoord te hebben gevonden. We zien hier de Amethiststraat in de richting van de Kleiweg waarvan de bebouwing in die jaren nog niet was voltooid. In de verte zijn namelijk de achterzijden van de woningen aan de Akkerwindestraat en het huis aan de Rozenlaan op de hoek van de Malvastraat te zien. De panden links en rechts van de Amethiststraat en

die van de Rozenlaan en Malvastraat dateren van 1927; die van de Akkerwindestraat van 1928, terwijl die van de Kleiweg en de Gladiolusstraat nog moesten worden gebouwd in respectievelijk 1930 en 1931. Dit betekent dat de foto tussen 1927 en 1930 moet zijn gemaakt.'

Ook het antwoord van Remco Bruinsma loopt langs identieke wegen. Remco: 'In de verte zie je huizen met een schuine kap en daarachter een fabrieksschoorsteen. Die laatste zal dan waarschijnlijk bij de Ceintuurbaan of de Rotte staan. Daarmee heb je de kijkrichting en kan je gaan puzzelen. Door de woningen op de voorgrond dacht ik aan de Edelstenenbuurt. En ja dan herken je de driehoekige erkers aan de woning rechts in de Amethiststraat. En staan de woningen in de verte dan op de Rozenlaan?'

Via de online kaart met bouwjaaren (Atlas Leefomgeving) zie je dat dat klopt. Dat Rozenlaan 69 helemaal recht achterin. En dat de Akkerwindestraat oneven uit 1928 dateert en de Amethiststraat

uit 1927. Terwijl de woningen aan de Kleiweg en die van de Akkerwindestraat even als ook de Oranjekerk van 1930-1933 zijn gebouwd. De vrijstaande schuur rechts is gesloopt in 1931 om plaats te maken voor het pand waar lang Hoekstra banden zat (Kleiweg 239). Dan weet je dus ook gelijk de datering van deze foto. Tussen 1928 en 1931.'

Waarmee Remco met de datering een fractie verschilt van Stef Stolk, die uitkwam op tussen 1927 en 1930. We sluiten af met een bespiegeling van Remco Bruinsma: 'Mooi beeld van het ontstaan van onze wijk. Er werd in diverse straten tegelijk gebouwd. Het Bergpolderplein was er bijvoorbeeld vrij vroeg. En dan kwam er weer vrij willekeurig een bouwblok in een andere straat. Dit in de periode 1903 (Kootsekade) tot 1933. Dus de drieduizend woningen in onze wijk zijn in dertig jaar gebouwd. Dat waren honderd woningen per jaar!'

Bij de loting voor de cadeaubon was Remco Bruinsma de gelukkige.

Ria Dorchain is de moeder van het Razzia gedenkteken op de Kootsekade

Ria Dorchain, de moeder van het Razzia-monument aan de Kootsekade. (foto: Teun Dorchain)

Tien jaar geleden verscheen het eerste interview met Ria Dorchain in de *Buurtkrant*. De aanleiding was haar plan om aan de oever van de Rotte een steiger te laten aanleggen. Een plaats waar kinderen hun bootje te water konden laten, zelf het water induiken, vissers hun hengel konden uitgooien en schaatsters hun gladde ijzers zouden kunnen onderbinden. Iedereen vond het een goed idee en was voor, alleen de realisering stuitte op tal van bezwaren. Maar Ria gaf niet op en de steiger (nabij de Tims limonadefabriek) kwam er en is tot op de dag van vandaag een groot succes. Eén zorg heeft Ria wel. De steiger was en is nooit bedoeld geweest voor het aanmeren van boten en bootjes. Zodoende staat er op de oever een bord *Verboden aan te meren, boete riskeren*. Maar kleinere bordjes aan de steiger zelf met als tekst *Aanmeren verboden* hadden nadat ze waren bevestigd geen lang leven. Ze verdwenen op miraculeuze wijze...

De afgelopen tien jaar kreeg Ria meer van de grond. Op haar initiatief werd de fiets- en voetgangsonderdoorgang bij het treinviaduct verfraaid. Ook streed ze om het verkeersbord verboden-voor-paarden-wagen dat het Straaje van Koot - bij haar om de hoek - sierde teruggeplaatst te krijgen. Ria groeit bij tegenstand.

De reden dat we haar nu treffen is een andere. Aan het begin van de Kootsekade naast de ingang van de remise herinnert een placquette aan het feit, dat de remise in november 1944

een verzamelplaats was voor de door de Duitse bezetter opgepakte mannen, die naar Duitsland werden gestuurd voor wat heette de 'Arbeidseinsatz'. Het was de grootste razzia, die de Duitse bezetter in Nederland heeft gehouden. Radio Oranje sprak vanuit Londen schande over de meegaandheid en bereidwilligheid van de Rotterdammers, maar vertelde niet hoe de mannen dan wel weerstand hadden kunnen bieden. Ongeveer 52.000 mannen tussen de 17 en 40 jaar werden opgepakt en naar Duitsland overgebracht. Bijna twintig jaar was dat het enige monument

of gedenkteken in Rotterdam. Het is de plaats waar op 4 mei de Stille Tocht naar het oorlogsmonument op het Spinbolplein in Schiebroek een aanvang neemt.

Vanaf de oprichting in 2004 kwamen een aantal overlevenden daar elk jaar in de tweede week van november samen om met elkaar die periode te herdenken. Ria raakte daar bij toeval bij betrokken. Eén van de ex-dwangarbeiders was het opgevallen, dat de bloemperkjes bij het monument zo keurig waren verzorgd en deed navraag. Als blijk van waardering kreeg Ria van hem een antiquarisch boekje van auteur Phida Wolff jr waarin waren verzameld een aantal liederen, die de arbeiders om de moed erin te houden zongen tijdens hun gedwongen verblijf in Duitsland.

Op een foto van de herdenking in 2012 staan ze nog met bijna twintig man en vrouw. Maar inmiddels is het gezelschap sterk uitgedund. Ria en haar man Teun houden contact met één weduwe die in Hoek van Holland woont.

Gaandeweg de jaren kreeg Ria ook contact met de Stichting '40-'45. Zo kreeg zij en Teun ook een uitnodiging om aanwezig te zijn bij de onthulling door burgemeester Aboutaleb van het officiële Razzia monument op de Parkkade op 10 november 2023. In de herinnering: 'Wat was het toen slecht weer en heeft het geregend.' Ook bij de herdenkingen van de afgelopen twee jaar behoorden Ria en Teun tot de officiële gasten, die vanaf het vlaggeschip van de Koninklijke Spido de plechtigheid volgden.

De afgelopen jaren was Ria niet tevreden over hoe de gemeente omging met de omgeving van het monument op de Kootsekade. Nauwelijks onderhoud aan het nog in de tijd van de deelgemeente aangelegde bloemperk en een rommeltje aan bladeren. Ook stoort het haar als mensen daar hun (deel)scooter achterlaten. Met *beleefde* briefjes attendeert ze de betrokkenen. Doch de gemeente laat zich inmiddels van zijn goede kant zien. Ter gelegenheid van de aanleg van een nieuwe riolering in de Kootsekade, heeft de gemeente plannen gemaakt om het voorpleintje van het monument nieuw in te richten. De zogenaamde Rotterdamse Stijl was de basis van drie ontwerpen, genaamd *De Groene Tuin*, *Entreeplein* en *Herdenkingsruimte*. Bij twee van de drie zijn zitjes of een bank geprojecteerd, dus de zorg is nog wel, dat het geen hangplek wordt. De omwonenden maken de keus tussen de drie ontwerpen.

Chris Mast

Nieuws van de Groenclub

Het Klimaatcafé vond plaats in de Oranjekerk op vrijdag 14 november en werd geopend door Josta Onneweer, voorzitter van de Groenclub. Zij introduceerde Joeri Moelker, medewerker beheer en uitvoering groen bij de gemeente Rotterdam, die een interessante presentatie gaf over het groen in onze wijk. Joeri liet ook veel ruimte voor vragen over specifieke situaties in de wijk, en dat was een mooie kans voor de aanwezigen. Ook handig voor Joeri om te weten wat er speelt in de wijk. Nuttig en leerzaam!

Na afloop hebben we genoten met elkaar van de heerlijke hapjes (gemaakt door leden van de Groenclub) en konden we gezellig borrelen. De aanwezigen konden ook meedoen aan de verloting van een mooi boek *Natuur in Eigen Tuin* door Luc Hoogenstein.

Pieter de Zeeuw was de gelukkige. Het was ook mogelijk om de Beslisboom uit te proberen met info en tips over het zelf beheren van een boomspiegel, geveltuin of

openbaar groen. Het was een geslaagde en gezellige avond!

We kijken uit naar leuke Groenclub activiteiten in 2026 zoals een plantjesmarkt in het voorjaar en een wandeling. Blijf op de hoogte door je aan te melden voor onze nieuwsbrief via groen@bokrotterdam.nl.

Wij zijn ook te vinden op Instagram [@groenclub_kleiwegkwartier](https://www.instagram.com/groenclub_kleiwegkwartier)

Impressie van het Klimaatcafé op 14 november.

Serie: Dit is het derde verhaal in een serie over de totstandkoming van de verlengde Rijksweg A16. In de eerste aflevering kwam de voorgeschiedenis aan bod, in de vorige de door bewoners gepresenteerde alternatieven voor de A13-A16.

Sloop van woningen en hinder tijdens de bouw van de verlengde A16

Onvermijdelijk was de sloop van ruim twintig woningen en nog wat andere gebouwen voor de aanleg van de verlengde A16. Dat waren allemaal woningen gebouwd toen er nog geen sprake was van de aanleg van een rijksweg. De helft van die woningen stond aan de Ommoordseweg in Terbregge. Andere slachtoffers bevonden zich in Rotterdam aan de Schieveensedijk, de Oude Bovendijk en de Bergse Linker Rottekade. Ook in de gemeente Lansingerland moest worden gesloopt. Meest aan de Bergweg-Zuid en aan de Rottekade. Een manege aan de Bergweg-Zuid en een tankstation aan de Doenkade moesten ook verdwijnen. Dat tankstation was van BP. Dat bedrijf vocht het besluit aan tot bij de Raad van State.

Impressie op kaart van de verlengde A16 met de aansluitingen en knelpunten. (bron: website De Groene Boog)

Anders dan de andere bezwaarmakende bewoners- en natuurorganisaties was BP niet tegen de nieuwe Rijksweg *an sich* maar wilde het aan die weg ook een tankstation. De Raad van State oordeelde dat het tracé-besluit niet de locatie van het nieuwe tankstation hoefde te vermelden. De Raad onderzocht slechts of de minister voldoende zorgvuldig was opgetreden. Uit het feit dat werd getracht een vervangende locatie te vinden en dat Rijkswaterstaat veertien (!) locaties had voorgesteld, moest worden geconcludeerd dat het met die zorgvuldigheid wel snor zat.

De eigenaren van de te slopen huizen (in de ambtelijke terminologie te amoveren huizen) werden gecompenseerd. Kennelijk was de regeling zo ruim, dat bij de Raad van State de eigenaar van een pand dat niet werd gesloopt, aanvoerde dat hij ten onrechte niet op de lijst van de te slopen woningen stond. De Raad van State gaf hem

ongelijk. De kans op funderingsschade als gevolg van de bouw was bij hem minder dan één procent.

Ook tijdens de bouw was er (veel) hinder. Vooral aan de Rottekade, het gebied waar de weg de Rotte kruiste. Vooraf was al besloten om een aparte bouwweg te maken, zodat het gewone wegennet niet zou worden belast. Ook was vanwege het feit dat de nieuwe Rijksweg door dichtbevolkt gebied ging lopen gekeken naar werkmethodeïken welke de overlast zouden beperken. Zo was besloten om de funderingspalen te boren in plaats van te heien.

De meeste hinder die werd ondervonden betrof het intrillen van de damwanden voor de Rotterdamertunnel. Er waren geluidspieken van meer dan honderd decibel.

De Rottekade is een kleikade op veengrond. Uit bodemonderzoeken was

gebleken dat de de bovenlaag van de Rottekade voornamelijk uit veen bestond en pas in de diepere ondergrond uit zand. Toch bleek dat het drukken van de damwanden op verschillende locaties zoals aan de Rottekade en aan de Grindweg tegen te vallen en zelfs niet mogelijk. Door weerstand van hogere zandlagen en andere obstakels kwamen de damwanden niet op diepte. Ook proeven met een andere methode waarbij werd geheid zonder dat er trillingen optreden, leidde niet tot het gewenste resultaat.

Om te bepalen of ook op andere locaties hetzelfde probleem van obstakels en weerstand van zandlagen zich zou voordoen werden in het Lage Bergse Bos twee proefkuipen gemaakt. Ook hier bleek een hoog risico bij het op diepte krijgen van de damwanden. Daarop werd besloten de damwanden in het vervolg te trillen in plaats van te drukken. Dat betekende extra

geluidsoverlast. Op donderdag 9 juli 2020 werd die boodschap toegelicht aan de bewoners. In een ambtelijke toelichting staat vermeld, dat daar bij de bewoners weinig begrip voor was...

Bewoners kregen ook het aanbod van een alternatieve verblijfsruimte, maar in de Corona tijd lag dat moeilijk. Rijkswaterstaat en De Groene Boog (de aannemerscombinatie) namen nog een reeks van maatregelen om de bewoners tegemoet te komen.

Zo werden alle 6700 palen in de tunnel draaiend in plaats van heidend ingebracht. Afscherpende doeken werden aangebracht op de bouwplaats en er kwam een wilgenscherm in de achtertuin van een bewoner die zicht had op de bouwweg. Ook werden er geluidswerende schotten aangebracht ter plaatse van de Rottekruising. Naast het meetnet voor de woningen die binnen de risico contouren vielen, was er ook een 'secundair' meetnet van trillingsmeters. Deze waren bedoeld om bezorgdheid weg te nemen bij woningbezitters die verderop van het werk woonden.

Bewoners kregen inzicht in de gegevens van deze trillingsmeters en werden desgewenst geholpen bij het rechtstreeks uitlezen van de gegevens door een onafhankelijke derde partij. Ook kregen bewoners (kosteloos) funderingsadvies aangeboden om hen te helpen bij het verbeteren van de fundering van hun huis. Ook werd op het Terbregseveld nabij de heistelling een kraan met een mobiel geluidsscherm geplaatst.

In 2019 en 2020 werden oorkappen uitgedeeld aan bewoners. Evenals maatwerk oplossingen zoals: *active noise cancelling headphones*.

Het plan was ook om een adviseur in te zetten, wanneer een bewoner door

de administratieve bommen het bos niet meer zag of als emoties de overhand namen. Citaat: 'Of als emoties in de weg stonden om vanuit het eigen belang goede zakelijke afspraken met de A16 Rotterdam te maken.'

Chris Mast

Henk Koetsveld verlaat het Kleiwegkwartier

Met ingang van dit nummer prijkt de naam van Henk Koetsveld niet langer in de colofon van de *Buurtkrant*. Henk verhuist begin januari naar Zwijndrecht en heeft zijn schrijfactiviteiten opgeschort.

Zaterdag 24 juni 2017 liet Henk Koetsveld voor het eerst van zich horen. Hij schreef: 'Ik lees net de *Buurtkrant* met daarin een oproep voor een boek over het Kleiwegkwartier. Dat lijkt me wel iets. Ik ben 64 jaar en net een jaar met pensioen. Ik zou daar over willen praten.' Die oproep stond in een recensie van het boek *Bouwers en Bottelaars* van Jan Cees van Duin over de geschiedenis van drie generaties van de familie Hendriks, vroege projectontwikkelaars van delen van Schiebroek en Oud Hillegersberg.

Binnen een paar dagen spraken we Henk en begin september leverde hij al een onderzoeksopzet in van dertien pagina's. Vanaf de zomer van 2018 deed hij in een column op de voorpagina van de *Buurtkrant* verslag van zijn vorderingen. Na acht afleveringen verscheen het boek *Een eeuw Kleiwegkwartier* vlak na de zomer van 2019. In twee jaar had hij de klus geklaard. De belangstelling in de Oranjekerk bij de presentatie van het boek op zaterdag 28 september was groot, de kerkzaal was tot de laatste plaats gevuld, de tweehonderd aanwezige exemplaren waren binnen een mum van tijd uitverkocht. Inmiddels is het boek - ook antiquarisch - niet meer leverbaar.

Het zou niet bij dat ene boek blijven. Op donderdag 28 november 2024 presenteerden Jan Cees van Duin en Henk Koetsveld hun boek *Hillegersberg en Schiebroek tijdens de wederopbouw 1941 - 1981*.

En eind november 2023 was in opdracht van de bewonersgroep Grondwater Op Peil (GOP) het boek *Pompen of Verzakken*, ondertitel *Vijf jaar actief grondwaterpeilbeheer in het Kleiwegkwartier* verschenen.

In de tussentijd was Henk in 2020 ook nog voorzitter van de BOK en schreef hij talloze artikelen voor de *Buurtkrant*. Zo was er vanaf begin 2024 een serie van zeven artikelen onder de kop *De Wijk van Toen*. Eerder in 2021 een serie van vijf afleveringen over *Wonen in het Kleiwegkwartier*. Losse artikelen behandelden De Poort van Noord, De Rotte is van ons allemaal, een prijs voor de kunstenaar Peter Koole, te veel om op te sommen. Onnodig te zeggen, dat hij met al die artikelen de redactie, die anders die kolommen zelf had moeten vullen, veel werk uit handen nam.

Op de Nieuwjaarsreceptie van de BOK, vrijdag 9 januari van 16.00 tot 19.00 uur, in café Donders is er gelegenheid om Henk de hand te drukken en te bedanken voor alles wat hij de laatste tien jaar voor het Kleiwegkwartier heeft betekend.

Chris Mast

Nieuws uit Goes over de fabriekshal van Allan

In het vorige nummer van de *Buurtkrant* stond een verhaal over Allan, de trein- en tramfabriek, die tot 1959 was gevestigd in het Kleiwegkwartier. Op de plaats aan de Kleiweg waar nu de werkplaats van de RET is gevestigd. De RET besloot ruim tien jaar geleden tot nieuwbouw. Dat betekende afbraak van de karakteristieke bedrijfshal van Allan. Die zou een nieuw leven krijgen in Goes. In dat verhaal deden we een oproep aan de lezers voor informatie daarover. Peter van Amerongen was zo vriendelijk ons op de website (destoomtrein.nl/over-ons/de-treinenfabriek) te wijzen, waar de voortgang van het project uitgebreid wordt beschreven. Daar ontlene we het volgende aan.

De Stichting Stoomtrein Goes Borsele heeft inmiddels ruim anderhalf miljoen euro aan fondsen opgehaald voor het project. Een bedrag van 675.000 euro komt van de Vriendenloterij, de provincie Zeeland en de gemeente Goes doteerden ieder 440.000 euro.

Met deze bedragen kan de eerste fase van wat in Goes wordt genoemd het project De Treinenfabriek van start. Die eerste fase beslaat het opbouwen van De Treinenfabriek tot een wind- en waterdicht pand waarin stalling van materieel kan plaatsvinden. Voor het einddoel zijn nog twee fasen nodig. Dat einddoel is een onderkomen waarin gasten kunnen worden ontvangen en meegenomen in de historie van het

treinvervoer. De Stichting is de zoektocht naar de financiële dekking voor deze fasen onlangs gestart.

In Goes was men oorspronkelijk van plan een stationsgebouw met sporenkap te resliseren als museumgebouw. Maar de bouwkosten bleken zeer hoog, ook financiële dekking bleek moeilijk te vinden. Vandaar dat deze plannen opnieuw tegen het licht werden gehouden toen de mogelijkheid zich voor deed om - wat men in Goes noemt - de oude en imposante constructiewerkplaats van Allan over te nemen.

In Goes meent men dat de voormalige Rotterdamse treinenfabriek een aantal functies kan combineren die voor de

verdere groei van de SGB (Stoomtrein Goes Borsele) als museum noodzakelijk zijn.

Volgens de SGB maakt de Treinenfabriek het volgende mogelijk: Ontsluiting van de treinencollectie door een publiekelijk toegankelijk museumgebouw, creëren van een uniek ensemble met treinen en bijbehorende fabriekshal, behoud en beheer van de collectie historisch spoorwegmaterieel, mogelijkheid tot uitwisseling van treinencollecties met andere musea en een duurzame oplossing door hergebruik van de constructie.

De Treinenfabriek is reeds in onderdelen overgebracht naar Goes en dient nu *slechts* nog te worden gereconstrueerd. In april en mei 2024 werden al stappen gezet in het voorbereidingstraject. Militairen van de Genie (Ondersteuningsdetachement 102 constructiecompagnie) hielpen daarbij. Ze demonteerden de Romneyloodsen waaronder de onderdelen van de Treinenfabriek jarenlang lagen opgeslagen. Vervolgens transporteerden ze een aantal onderdelen naar het voormalig AZC-terrein naast het museum, waar de onderdelen ter controle zijn uitgespreid neergelegd.

Chris Mast

Impressie van de in Goes op te richten Treinenfabriek, de voormalige constructiewerkplaats van Allan (bron: website SGB)

Nieuwe dienstregeling RET gaat 4 januari in

De route van bus 174 met als eindpunt Station Noord wijzigt met ingang van de nieuwe dienstregeling. Hij gaat nu vanaf de Wilgenplaslaan rechtsaf naar de Melanchthonweg, maakt daar de U-bocht die lijn 35 ook maakt en gaat dan vanaf Melanchthonweg via de Uitweg naar de Kleiweg en Station Noord. Omgekeerd dezelfde route.

De RET benoemt het niet zelf, maar dit betekent dus eindelijk een directe verbinding van het NS Station Noord naar het metrostation op de Melanchthonweg. Helaas gaat de frequentie van lijn 174 op maandag tot en met vrijdag omlaag van een halfuurdienst naar één keer per uur. Een achteruitgang.

Een buslijn met een uurdienst in stedelijk gebied is een sterfhuiskonstructie. Bovendien wordt de laatste rit van bus 174 vanaf Station Noord richting

Schiebroek en verder stilletjes vervroegd van 19.40 naar 19.04 uur.

Lijn 174 rijdt overigens alleen nog maar tussen Station Noord en Berkel Westpolder, via Schiebroek, 110 Morgen en Bergschenhoek. De verbinding met Delft gaat over naar een nieuwe buslijn 172, die vertrekt van van Station Alexander en over de nieuwe rijksweg langs Bergschenhoek, Berkel, Pijnacker Zuid en Delfgauw naar Delft gaat.

Rij mee met de Wintertour

Van zaterdag 20 december tot en met zaterdag 3 januari 2026 staat weer de gezelligste tramrit in de donkere maanden op het programma.

De instap is in de remise Kootsekade voor deze jaarlijkse Wintertour van het Rotterdams Openbaar Vervoer Museum.

Het programma duurt twee uur en bestaat uit een bezichtiging van de versierde museumremise met tientallen écht Rotterdamse historische trams, bussen en metro's. Verder een beker warme Chocomel of Glühwein in een speciale beker die als souvenir mee naar huis mag en tot slot een rondrit van ruim een uur in een museumtram uit 1931 door feestelijk verlicht Rotterdam.

Er zijn twee aanvangstijden per avond: 17.45 uur en 19.45 uur. Einde omstreeks 19.45 uur respectievelijk 21.45 uur. Voor beide aanvangstijden zijn 56 tickets/zitplaatsen beschikbaar. Tickets à € 17,50 alleen vooraf te koop via www.rovm.nl

Bijeenkomst Wateratlas De Rotte op 27 januari

Op dinsdag 27 is er in de Tims Limonadefabriek, nu On Other Drugs genaamd, aan de Bergse Rechter Rottekade 1 een bijeenkomst over De Wateratlas de Rotte. De gemeente Rotterdam als organisator geeft de volgende toelichting.

De Rotte is een belangrijke recreatieve en ecologische verbinding in de stad. De gemeente heeft het doel om het Rotterdamse deel van de Rotte aantrekkelijker, levendiger en groener te maken. Samen met allerlei betrokkenen wordt er een visie opgesteld. Dit document gaat over het gebruik op het water, maar ook over de inrichting en het gebruik van de oevers. Denk aan aantrekkelijke en groene kades om te verblijven en te recreëren maar ook aan waterplezier zoals suppen en kanoën en ruimte voor horeca

activiteiten en evenementen zoals sporttoernooien. Deze visie heet Wateratlas de Rotte.

Door vergroening met inheemse planten en ecologische zones, moet egelijk de biodiversiteit worden bevorderd en klimaatadaptatie versterkt. Samen met de betrokkenheid van bewoners, gebruikers, ondernemers, woningcorporaties en wijkraden, moet de Rotte een unieke bestemming worden waar natuur, recreatie en ontmoeting samenkomen. De Wateratlas is een belangrijke beleidsnota waarin bijvoorbeeld wordt gekeken of toekomstige initiatieven op de juiste plek terechtkomen en is onderdeel van het programma landschapspark. Tot zover de toelichting.

De bijeenkomst duurt van 17.00 tot 19.00 uur.

Rozenlaanviaduct heeft onderhoud nodig

Het Rozenlaanviaduct werd geopend in 1955 en is nu zeventig jaar oud. Het viaduct werd gebouwd voor de aanleg van de A20 die er nu onderdoor loopt. Niet zo vreemd dus dat het beton door de jaren heen op sommige plekken is aangetast. Onder andere door strooizout en smeltwater in de winter.

Wel worden er wat voorzorgsmaatregelen getroffen en zijn er noodreparaties nodig. De gemeente voert deze op dit moment uit aan het viaduct en zwaar verkeer - boven de 30 ton - moet een andere route rijden. Voor vrachtwagens zijn er omleidingen ingesteld via de Bergweg en het Schieplein. Er komen daarnaast op een aantal plekken extra stutten onder het viaduct.

Verkeersregelaars voor Koningsdag gezocht

Voor het in goede banen leiden van de festiviteiten op Koningsdag, dit jaar maandag 27 april, zoeken we professionele verkeersregelaars.

Er is een ruime vrijwilligersvergoeding beschikbaar. Aanmelding en nadere informatie: koningsmarkt@outlook.com en/of info@bokrotterdam.nl.

Zanggroep Orange zoekt nieuw leden

Zanggroep Orange, die elke dinsdagavond oefent in de Oranjekerk, zoekt nieuwe leden. Het repertoire is uiterst gevarieerd. Liedjes uit musicals, populaire songs, tot religieus werk, meezingers, licht klassiek en gouwe ouwe. De groep oefent van 19.45 tot 21.45 uur. De groep benadrukt dat zingen gezond is, ontspannend is en dat je door zingen je beter gaat voelen en dat het goed is voor je gezondheid, energie en humeur. Ervaring is een pré maar geen vereiste. De gemiddelde leeftijd is vijftigplus, maar jongeren zijn ook van harte welkom.

BODDE
INSTALLATIETECHNIEK

085-0600662

Voor onderhoud, reparatie en vervanging van warm water- en verwarmingstoestellen

*Binnen postcodegebied 3051 rekenen wij geen voorrijkosten

Elektroweg 11-Z
3051NB Rotterdam
info@boddeinstallatietechnik.nl
www.boddeinstallatietechnik.nl

Scan de QR-code en
bezoek onze website

DIERSPECIALIST
Corry's Dierenwinkel
Bergpolderplein 2-3
3051 GA Rotterdam
corry-rotterdam@dierspecialist.nl
Telefoon: 010-4611295 of 06-22925047

Openingstijden:
ma t/m vrij 9.00 tot 18.00
zat. 9.00 tot 17.00

tevens kunt u bij ons
terecht voor het trimmen
van uw hond en kat

Basis Zdrave

Praktijk voor
Fysiotherapie Mw.P.N.Leone
Fysiotherapie / McKenzie Therapie
Oedeem Therapie / Lymfedrainage
Medische Fitness Training

Begoniastraat 6, 3051 LC Rotterdam,
010 - 418 07 58

Zie ook onze website
www.bzfysiotherapie.nl

Geen wachtlijst, meestal geen verwijsbrief nodig,
contracten met de grotere zorgverzekeraars.

NIEUWE WINKEL GEOPEND

DIGIBUDDY.NL
JOUW PARTNER VOOR COMPUTER- EN TELEFOONREPARATIE

KOM LANGS IN ONZE NIEUWE WINKEL
Heb je problemen met je computer, laptop of telefoon? Of heb je hulp nodig bij het instellen van je apparatuur? Bij Digibuddy.nl kun je terecht voor snelle en betrouwbare reparaties, technische ondersteuning en hulp aan huis.

WAT WIJ BIEDEN:
COMPUTER EN TELEVISIE REPARATIE -

- van het vervangen van onderdelen tot volledige herinstallaties.

TELEFOON REPARATIE -

- schermen, accu's, software en meer.

HULP AAN HUIS -

- problemen met je wifi, netwerkinstellingen of andere technische vragen? Wij komen bij je langs!

VERKOOP VAN CARTRIDGES EN TONERS -

- Krijg nu 10% korting door middel van de code DIGIBUDDY10 op alle Cartridges en Toners!

ROZENLAAN 15A, 3051LH ROTTERDAM
DAGELIJKS OPEN VAN 10:00 TOT 17:00
085-016 06 44

Kerst 2025

Het Licht kwam in de wereld

Welkom!

24 DECEMBER - 20:30
KERSTNACHTDIENST

25 DECEMBER - 10:30
DIENST EERSTE KERSTDAG

Wijkgemeente Oranjekerk
en
Noorderlicht Oranjekerk
Rotterdam

Oranjekerk Rotterdam
Rozenlaan 20, 3051 LS
Rotterdam

Colofon BOK

Bestuur
Matija Staničić (voorzitter), John Hokke (secretaris-penningmeester), Chris Mast (Buurtkrant) en Pim van Soeren (lid).

Kantoor, wijkwinkel en redactie
Rozenlaan 20, 3051 LS Rotterdam, tel 422 44 45, info@bokrotterdam.nl. Open maandag en donderdag van 9.30 - 10.30 uur. Ook te bereiken telefonisch of per mail.

Redactie
Mark Duim, Marlies Katy Hanifer, Theo Joosten (beeld), Coco Kossmann, John Krijgsman, Chris Mast (leiding en eindredactie, 06-4354 7060), Xandra Savelkouls, Gino Sparidis en Marjolein Tan.

buurtkrantbok@gmail.com, www.bokrotterdam.nl.

De groengroep van de BOK is te bereiken via groen@bokrotterdam.nl

Op artikelen uit de Buurtkrant rust copyright, het overnemen is niet toegestaan.

Losse exemplaren bij Albert Heijn, Gusto Italiano, Hoogvliet, Primera en Opticien Dorssen.

De volgende krant verschijnt op donderdag 5 maart 2026.

Oplage: 5.000
Opmaak: Kimberley van Kralingen - Bakker
Druk: Goos Print & Sign, Capelle aan den IJssel

Buurtkrant ook digitaal beschikbaar

Bewoners binnen maar ook buiten het Kleiwegkwartier, hebben sinds kort de mogelijkheid om zich ook te abonneren op de digitale Buurtkrant.

De methode is simpel. Op de website van de BOK (www.bokrotterdam.nl) kan aan de rechterkant van de homepage de naam en het emailadres worden achtergelaten.

Direct na het verschijnen vindt u dan de nieuwe Buurtkrant in uw inbox.

Pianoles Hillegersberg

Mijn naam is Daan (27), en ik geef pianolessen aan de Kootsekade aan volwassenen en kinderen; beginners en gevorderden.

Ik geef voornamelijk les in jazz, soul, (acoustic)pop, gospel, en klassiek.

Mijn tarieven zijn voor een uur € 45 en voor een half uur € 30 (kinderen, tot 21: € 37, 19 of € 24, 79)

Interesse in een gratis proefles? Of nog vragen?

Neem contact met me op! Je kan me ook vinden op marktplaats.

dannyyellowmusic@gmail.com | 0646997285